

Kungsholmens stadsdelsnämnd

Tidpunkt:

Tisdag den 15 november 2016, kl. 18.00

Lokal:

Bolinderssalen, Hantverkargatan 2 L

Justeras:

Lindhagensgatan 76, 2016-11-21

Arvid Vikman (S)
Ordförande

Maria Johansson (L)
Justerare

Christin Bjuggren
Sekreterare

Ordförande	Arvid Vikman (S)
Vice ordförande	Maria Johansson (L)
Närvarande ledamöter	Mårten Svensson Risdal (S) Gunnel Horm (S) Dinka Jasarevic (S) Anders Ödmark (MP) Tomas Ammitzböll (MP) Reijo Kittilä (V) Henrik Sjölander (M) Christer H. Sjöblom (M) Ian Dickson Lauritzen (M) Britt Tryding (M) Lars Lundqvist (L)
Ersättare	Jan-Åke Porseryd (S) Dino Muhic (S) Anna Eklund (S) Elisabeth Wallgren (MP) Marie-Louise Siverstrand (V) Börje Häggman (M) Joel Laurén (M) t.o.m. § 22 Lou-Ann Wejke-Norberg (M) Kristin Jacobsson (C) Emil Öberg (KD)
I tjänsten närvarande	Ann-Christine Jenvén, stadsdelsdirektör (föredragande), Susanna Kiesel, Lena Forsberg (t.o.m. § 22), Lisa Maidell (t.o.m. § 22), Snorre Berglund, Pål Tennek (t.o.m. § 22), Britt Mattsson (t.o.m. § 22), samt Christin Bjuggren.
Personal- företrädare	Peter Olsson, Kommunal och Beatrice Onen, Vision (t.o.m. § 22)

Tema för sammanträdet var enheten för ensamkommande.
Enhetschef Jacob Söderlund berättade om enhetens arbete.

§ 1 Val av justerare samt anmälan av protokollsjustering

Anmäldes att protokoll från stadsdelsnämndens sammanträde den 20 oktober 2016 hade justerats den 25 oktober 2016. Ordförande tillkännagav att dagens protokoll skulle justeras den 21 november 2016. Maria Johansson utsågs att jämte ordföranden justera protokollet.

§ 2 Anmälan av medborgarförslag

Stadsdelsnämndens beslut

Kungsholmens stadsdelsnämnd beslutar enligt förvaltningens förslag angående inkomna medborgarförslag:

1. Medborgarförslag om Street Pole till Rålambshovsparken, dnr 1.2.4.-475-2016.

Stadsdelsnämndens beslut: Medborgarförslaget överlämnas till stadsdelsförvaltningens parkmiljöavdelning för beredning.

2. Medborgarförslag om konstgräsplan vid Kungsholmens gymnasium, dnr 1.2.4.-480-2016.

Stadsdelsnämndens beslut: Medborgarförslaget överlämnas till utbildningsförvaltningen för kännedom.

3. Medborgarförslag om S:t Göransparken och Igeldammsgatan, dnr 1.2.4.-488-2016.

Stadsdelsnämndens beslut: Medborgarförslaget överlämnas till stadsdelsförvaltningens parkmiljöavdelning för besvarande.

4. Medborgarförslag om Stadshagen från ett barn- och normkritiskt perspektiv, dnr 1.2.4.-496-2016.

Stadsdelsnämndens beslut: Medborgarförslaget överlämnas till stadsbyggnadskontoret och exploateringskontoret för kännedom.

5. Medborgarförslag om lekplats vid stadsarkivet, dnr 1.2.4.-498-2016.

Stadsdelsnämndens beslut: Medborgarförslaget överlämnas till stadsdelsförvaltningens parkmiljöavdelning för beredning.

§ 3 Tennisvägg på Kungsholmen – svar på medborgarförslag

Stadsdelsnämndens beslut

Medborgarförslaget besvaras med förvaltningens tjänsteutlåtande.

Ärendet

Stadsdelsförvaltningen hade redovisat ärendet i ett tjänsteutlåtande daterat den 13 september 2016, dnr 1.2.4.-354-2016.

Förvaltningen anser att ett uppförande av en tennisvägg behöver kombineras med andra funktioner för att möta en bredare målgrupp av användare. Förvaltningen föreslår att nämnden ger förvaltningen i uppdrag att utreda var en tennisvägg skulle kunna uppföras och hur den skulle kunna göras mångfunktionell för att få fler användningsområden än bara tennis.

§ 4 Ytor för sport och lek – svar på medborgarförslag

Stadsdelsnämndens beslut

Medborgarförslaget besvaras med förvaltningens tjänsteutlåtande.

Ärendet

Stadsdelsförvaltningen hade redovisat ärendet i ett tjänsteutlåtande daterat den 15 november 2016, dnr 1.2.4.-397-2016.

Exploateringskontoret och stadsdelsförvaltningen för i nuläget en dialog med Trygg-Hansahusets fastighetsägare om hur miljön under bron och kopplingen mellan Barnhusbron, Trygg-Hansahuset och strandstråket kan utvecklas och göras attraktivare. I det arbetet verkar förvaltningen för att en yta för lek eller spontanidrott ska anläggas där.

§ 5 Klätterväggar vid Hornsbergs strand – svar på medborgarförslag

Stadsdelsnämndens beslut

Medborgarförslaget besvaras med förvaltningens tjänsteutlåtande.

Ärendet

Stadsdelsförvaltningen hade redovisat ärendet i ett tjänsteutlåtande daterat den 15 november 2016, dnr 1.2.4.-424-2016.

Förvaltningen instämmer i att klättring kan komplettera de motionsaktiviteter som finns inom Västra Kungsholmen men bedömer att det inte är möjligt att anlägga klätterväggar på den föreslagna platsen. Förvaltningen anser att en lämplig placering av klätterväggar är vid Kristinebergs IP. I samband med att en ny detaljplan tas fram för idrottsplatsen planeras ett utomhusgym där. Förvaltningen kan inom planarbetet verka för att utegymmet utökas med klätterväggar

§ 6 Fotbollsplan i Rålambshovsparken – svar på medborgarförslag

Stadsdelsnämndens beslut

Medborgarförslaget besvaras med förvaltningens tjänsteutlåtande.

Ärendet

Stadsdelsförvaltningen hade redovisat ärendet i ett tjänsteutlåtande daterat den 27 oktober 2016, dnr 1.2.4.-441-2016.

Rålambshovsparken är hela stadens park, den används för motion, lek, evenemang, picknick, teater och mycket mer. Förvaltningen ser idag ingen möjlighet att anlägga en fotbollsplan här. Öppna, stora gräsytor som inte är avsedda för en viss typ av användning eller en särskild sport är idag en bristvara i innerstaden och förvaltningen anser att de som finns ska värnas. En konstgräsplan i mindre format har under hösten anlagts vid parkleken, där en grusyta togs i anspråk och planen öppnar i november.

Förvaltningen har i uppdrag att se till så att parkerna är attraktiva året om, genom att erbjuda aktiviteter under såväl sommar som vinter. En isbana är förvaltningen positiv till. Den placering som då skulle vara aktuell är i amfiteatern.

§ 7 Sandlåda i Fredhäll – svar på medborgarförslag

Stadsdelsnämndens beslut

Medborgarförslaget besvaras med förvaltningens tjänsteutlåtande.

Ärendet

Stadsdelsförvaltningen hade redovisat ärendet i ett tjänsteutlåtande daterat den 15 november 2016, dnr 1.2.4.-453-2016.

Förvaltningen är positiv till medborgarförslaget som är både rimligt och ekonomiskt genomförbart. Förvaltningen föreslår att nämnden beslutar att ge förvaltningen i uppdrag att komplettera lekplatsen i Fredhällsparken med en sandlåda. Exakt placering och utformning ska studeras närmare för att under våren 2017 få sandlådan på plats.

§ 8 Ny förskola i kvarteret Primus, Lilla Essingen

Stadsdelsnämndens beslut

Stadsdelsnämnden uppdrar åt förvaltningen att fullfölja planeringen av ny förskola i kvarteret Primus.

Ärendet

Stadsdelsförvaltningen redovisade ärendet i ett tjänsteutlåtande daterat den 27 oktober 2016, dnr 1.1.-503-2016.

En förskola planeras inom området för att uppfylla det framtida behovet av förskoleplatser. Enligt SLK:s beräkningar ger 600 lägenheter ett behov av cirka 120-150 förskoleplatser.

Det finns redan idag ett behov av förskoleplatser på Lilla Essingen. Den nya bebyggelsen med cirka 600 nya lägenheter gör att det tillkommer ett behov av cirka 120-150 nya förskoleplatser. Förvaltningen gör därför bedömningen att den aktuella förskolan är nödvändig för att tillgodose kommande behov.

§ 9 Förutsättningar för gatukonst – svar på skrivelse

Stadsdelsnämndens beslut

1. Stadsdelsnämnden beslutar att bifalla förvaltningens förslag till beslut med följande tillägg.
2. Förvaltningen får i uppdrag att anordna ett upprop bland stadsdelens fastighetsägare samt andra intressenter för att samla de aktörer som vill vara med och skapa mer offentlig konst, i olika former, på Kungsholmen med start sommaren 2017 samt att därtill anföra:

Kungsholmen behöver mer konst och kultur - och framförallt offentlig sådan som alla medborgare kan ta del av. Det är ett viktigt demokratiskt värde som skapar en större sammanhållning och ökat välmående. Förvaltningen pekar i sitt tjänsteutlåtande på olika möjliga vägar för att det ska bli verklighet. I underlaget presenteras också flera olika sätt att presentera konsten såsom muralmålningar, konsttavlor och öppna väggar. Eftersom trafikkontoret i dagsläget inte ser sig ha möjlighet att upplåta brofundament och staden inte har många fastigheter själv i stadsdelen, är nästa steg för att få till fler konstprojekt, att samla de privata aktörer som är intresserade. Vi tror att staden kan fungera som en katalysator för att tillvarata det allt större intresset för gatukonst hos privata aktörer. Vi vill därför också se ett upprop riktat till fastighetsägare och andra intressenter som syftar till att få till mer offentlig konst på Kungsholmen. Vi tror att detta är möjligt redan till sommaren 2017.

Ärendet

Stadsdelsförvaltningen redovisade ärendet i ett tjänsteutlåtande daterat den 31 oktober 2016, dnr 1.1.-513-2016.

Förvaltningen föreslår att konstprojekt initieras i samband med vissa av de parkupprustningsprojekt förvaltningen driver samt att förvaltningen får i uppdrag att koppla samman intresserade fastighetsägare med Stockholm Konst när det gäller muralmålningar.

Förslag till beslut

Ordförande Arvid Vikman m.fl. (S), Anders Ödmark m.fl. (MP) och Reijo Kittilä (V) föreslog att nämnden skulle besluta enligt ett förslag till beslut från Socialdemokraterna, Miljöpartiet och Vänsterpartiet.

Henrik Sjölander m.fl. (M) föreslog att nämnden skulle besluta enligt ett förslag till beslut från Moderaterna. Emil Öberg (KD) instämde i förslaget i form av ersätтарыttrande.

Maria Johansson m.fl. (L) föreslog att nämnden skulle besluta enligt förvaltningens förslag.

Beslutsgång

Ordförande ställde de olika förslagen mot varandra och fann att nämnden hade beslutat enligt det gemensamma förslaget från Socialdemokraterna, Miljöpartiet och Vänsterpartiet.

Reservation

Henrik Sjölander m.fl. (M) reserverade sig mot beslutet med hänvisning till Moderaternas förslag:

Förslag till beslut

Kungsholmens stadsdelsnämnd beslutar att

1. förvaltningen avbryter uppdraget med att uppföra lagliga graffitiväggar och graffititytor inom stadsdelen, samt
2. i övrigt anföra följande:

Det är positivt att stadsdelsförvaltningen föreslår att nämnden inte går vidare med majoritetens planer om lagliga graffitiväggar på Kungsholmen. Vi har vid flera tillfällen lyft den växande problematiken med ökat klotter och skadegörelse på Kungsholmen och det är glädjande att det nu har fått genomslag. Utöver att antalet anmälningar av klotter och skadegörelse ökar kraftigt i stadsdelen anser allt färre kungsholmsbor att Stockholm är en ren och välstädad stad att bo i. Det är därför viktigt att staden inte genomför åtgärder som riskerar att spä på den negativa utvecklingen utan istället

tar krafttag mot klottret och förbättrar saneringen så att efterlevnaden av 24-timmarsgarantin inte försämras ytterligare.

Vi blir dock oroade av att nämndordförande i lokalpressen nämner att uppförande av lagliga graffiti väggar inom stadsdelen inte är uteslutet (Mitt i Stockholm, 9 november 2016). Vi förordar att förvaltningen avbryter uppdraget med att uppföra lagliga graffiti väggar och graffiti ytor inom stadsdelen och istället tar fram en åtgärdsplan för att minska klottret i stadsdelen.

I ärendet så framgår att stadsdelsförvaltningen ska få i uppdrag att koppla samman fastighetsägare med Stockholm Konst när det gäller muralmålningar. Vi ställer oss tveksamma till denna prioritering av skattebetalarnas pengar och förvaltningens resurser. För det första verkar intresset bland stadens kommunala fastighetsägare vara svalt då endast Micasa har visat något intresse. För det andra så verkar samarbetet mellan privata fastighetsägare och konstnärer fungera bra idag utan politisk inblandning, med muralmålningar på t.ex. Kronobergsgatan, Gambrinusgatan och Lindhagensgatan.

Ersättaryttrande

Emil Öberg (KD) instämde i Moderaternas reservation i form av ersättaryttrande.

§ 10 Konsekvenser av avskaffad boendeparkering – svar på skrivelse

Stadsdelsnämndens beslut

Stadsdelsnämnden beslutade att besvara skrivelsen med förvaltningens tjänsteutlåtande.

Ärendet

Stadsdelsförvaltningen hade redovisat ärendet i ett tjänsteutlåtande daterat den 18 oktober 2016, dnr 1.1.-444-2016.

Hantering av boendeparkering ingår inte i stadsdelsnämndens uppdrag enligt av kommunfullmäktige beslutat reglemente. Stadsdelsnämnden har tidigare svarat på en remiss avseende trafikkontorets förslag till parkeringsstrategi och förslag till plan för gatuparkering. Några ytterligare analyser eller utredningar kan förvaltningen inte göra eftersom ansvaret för parkeringsfrågor ligger på trafiknämnden.

§ 11 Månadsrapport oktober

Stadsdelsnämndens beslut

Stadsdelsnämnden godkänner månadsrapporten för oktober 2016.

Ärendet

Stadsdelsförvaltningen redovisade ärendet i ett tjänsteutlåtande daterat den 7 november 2016, dnr 2.1.-071-2016.

Förvaltningen redovisar kortfattat den ekonomiska prognosen för verksamheten i månadsvisa rapporter. Djupare analyser och mer utförliga kommentarer återfinns i tertialrapporter och verksamhetsberättelse.

Förvaltningens årsprognos för år 2016 baseras i detta ärende på resultatet efter tio av årets månader samt en bedömning av resterade del av året. Enligt prognosen redovisar nämnden ett överskott om 18,0 mnkr före resultatöverföringar. Efter resultatdispositioner av enheternas fonder visar nämnden ett överskott om 17,5 mnkr.

§ 12 Rapportering av ej verkställda beslut enligt SoL och LSS

Stadsdelsnämndens beslut

Stadsdelsnämnden beslutade att godkänna rapporteringen och lägger den till handlingarna.

Ärendet

Stadsdelsförvaltningen hade redovisat ärendet i ett tjänsteutlåtande daterat den 12 oktober 2016, dnr 1.4.-476-2016.

Stadsdelsnämnden ska kvartalsvis rapportera gynnande beslut enligt socialtjänstlagen (SoL) och lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS) som inte har verkställts inom tre månader från datum för beslut, eller där verkställigheten har avbrutits.

Denna rapportering avser nio beslut enligt SoL inom äldreomsorg, 14 beslut enligt LSS och tre beslut enligt SoL inom omsorg om personer med funktionsnedsättning samt två beslut enligt SoL inom individ- och familjeomsorgen. Rapporteringen avser kvartal 3 2016 och rapporteras till IVO samt stadens äldreförvaltning, socialförvaltning och revisionskontor.

§ 13 Inhyrning av administrativ lokal

Stadsdelsnämndens beslut

1. Stadsdelsnämnden godkänner inhyrning av ny administrativ lokal för stadsdelsförvaltningen.
2. Stadsdelsnämnden hemställer hos kommunstyrelsens ekonomiutskott att inhyrningen godkänns.
3. Stadsdelsnämnden ger stadsdelsdirektören i uppdrag att teckna hyresavtal på tre år med möjlighet till tre års förlängning i taget.
4. Beslutet justeras omedelbart.

Ärendet

Stadsdelsförvaltningen redovisade ärendet i ett tjänsteutlåtande daterat den 10 november 2016, dnr 1.1.-500-2016.

Stadsdelsförvaltningens nuvarande lokaler på Lindhagensgatan 76 är otillräckliga för att tillgodose krav på en arbetsplats som är välorganiserad, funktionell och lugn. I nuläget är arbetsplatserna i kontorslandskapet nära varandra, det finns inte plats för alla medarbetare, telefonrummen är få, lika så mötesrummen. Förvaltningen har möjlighet att hyra en angränsande lokal på Lindhagensgatan 74. Med de nya lokalerna skulle förvaltningen tillskapa ytterligare arbetsplatser för befintlig personal och även för tillfällig personal såsom praktikanter och projektledare.

§ 14 Fråga om förlängning av avtal gällande verksamhetsdrift av gruppbestäder

Stadsdelsnämndens beslut

1. Stadsdelsnämnden beslutar att förlänga avtal gällande drift av Kungsholmens och Kristinebergs gruppbestäder med två (2) år från och med 2017-12-01 till och med 2019-12-01.
2. Stadsdelsnämnden delegerar till stadsdelsdirektör att underteckna överenskommelsen om förlängning av avtal gällande verksamhetsdrift av gruppbestäderna Kristineberg samt Kungsholmen med Assist Bostad och Omsorg i Stockholm AB, från och med 2017-12-01 till och med 2019-12-01.

Ärendet

Stadsdelsförvaltningen redovisade ärendet i ett tjänsteutlåtande daterat den 31 oktober 2016, dnr 1.1.-514-2016.

Sedan 2013-12-01 har Kungsholmens stadsdelsnämnd ett avtal med Assist Bostad och Omsorg i Stockholm AB om drift av gruppbestäderna Kristineberg och Kungsholmen. Avtalet innehåller en förlängningsoption som ger rätt att förlänga avtalet i tvåårs- perioder. Hela avtalsperioden inklusive förlängningsoptioner sträcker sig till och med 2021-11-30. Assist Bostad och Omsorg i Stockholm AB har lämnat önskemål om förlängning av avtal om verksamhetsdriften av gruppbestäderna Kristineberg och Kungsholmen. Förvaltningen har gjort kontinuerliga avtalsuppföljningar på verksamheterna och har vid de genomförda uppföljningarna bedömt att verksamheten vid de två gruppbestäderna är av mycket god kvalitet.

§ 15 Fråga om avslut gällande intraprenadavtal för gruppbestäder

Stadsdelsnämndens beslut

1. Stadsdelsnämnden beslutade att avbryta intraprenadavtalet och låta driften av gruppbestäderna Strandparken 1 och 2, Tegelprämen och Vålgången återgå till egen regi från och med 2017-01-01.
2. Förvaltningen får i uppdrag att återkomma med en komplettering med kvalitetsinformation liknande den som presenterades i ärende 14 vid detta sammanträde.

Ärendet

Stadsdelsförvaltningen redovisade ärendet i ett tjänsteutlåtande daterat den 31 oktober 2016, dnr 1.1.-515-2016.

Sedan 2013-12-01 drivs gruppbestäderna Strandparken 1 och 2, Tegelprämen och Vålgången inom Kungsholmens stadsdelsnämnd som en intraprenad. Stadsdelsförvaltningen vill nu återta verksamheterna för att istället driva dem i egen regi.

Förslag till beslut

Ordförande Arvid Vikman m.fl. (S), Anders Ödmark m.fl. (MP) och Reijo Kittilä (V) föreslog att nämnden skulle besluta enligt ett förvaltningens förslag med ett tillägg att återkomma med en redovisning av gruppbestädernas kvalitetsarbete.

Henrik Sjölander m.fl. (M) och Maria Johansson m.fl. (L) föreslog att nämnden skulle besluta enligt ett förslag till beslut från Moderaterna och Liberalerna. Förslaget innebar att ärendet skulle återremitteras. Kristin Jacobsson (C) och Emil Öberg (KD) instämde i förslaget i form av ersättaryttrande.

Beslutsgång

Ordföranden ställde förslagen mot varandra och fann att nämnden hade beslutat enligt förvaltningens förslag med ett tillägg.

Reservation

Henrik Sjölander m.fl. (M) och Maria Johansson m.fl. (L) reserverade sig mot beslutet med hänvisning till sitt förslag:

Kungsholmens stadsdelsnämnd beslutar

att avslå förvaltningens förslag till beslut

att återremittera ärendet för komplettering med kvalitetsinformation och ekonomisk information

i övrigt anföra följande

I flera fall i staden där den rödgrönrosa majoriteten kommunaliserat verksamheter tycks inga andra skäl än ideologiska finnas. Vi ser inga skäl till att låta en intraprenad övergå helt i egen regi givet det undermåliga underlaget i ärendet.

Vi finner det anmärkningsvärt att det i ärendet inte finns någon som helst presentation eller utvärdering av kvaliteten för intraprenaden. Vi kan dock konstatera att givet den begränsade kvalitetsinformation som finns att tillgå på Stockholm stads hemsida så ger de boende på upphandlade gruppbestäder på Kungsholmen högre kvalitetsbetyg än de som boende på gruppbestäderna i detta ärende anger. Vi efterlyser således en komplettering med kvalitetsinformation liknande den som presenterades i ärende 14 vid detta nämndmöte.

Vi saknar även ekonomiska analyser avseende att driva i egen regi jämfört med att upphandla verksamheten i ärendet. I liknande ärenden i staden har andra stadsdelsförvaltningar lyft att driva verksamhet i egen regi resulterar i ökade kostnader för förvaltningen avseende, bland annat ekonomi- och lönehantering, IT, mm, jämfört med att om verksamheten upphandlas och drivs av fristående aktör. Ett sådant förfarande rimmar illa med vårt gemensamma ansvar att vara aktsamma med skattebetalarnas pengar.

Vi yrkar således på en återremiss av ärendet och en komplettering med den ovan efterfrågade kvalitetsinformationen och ekonomiska analysen.

Ersättaryttrande

Kristin Jacobsson (C) och Emil Öberg (KD) instämde i Moderaternas och Liberalernas reservation i form av ersättaryttrande.

§ 16 Stadsdelsnämndens sammanträden 2017

Stadsdelsnämndens beslut

1. Stadsdelsnämnden sammanträder under 2017 på följande datum: 2 januari, 19 januari, 2 februari, 9 mars, 20 april, 18 maj, 15 juni, 24 augusti, 21 september, 19 oktober, 14 november, 14 december.
2. Sammanträdena 19 januari – 14 november börjar kl. 19:00. Före varje sammanträde hålls en öppen frågestund som börjar kl. 18:00. Sammanträdet i december börjar kl. 18.00 och frågestunden före sammanträdet inleds kl. 17.00.
3. Sammanträdet den 2 januari börjar kl. 17.00.
4. Sammanträdet den 2 januari hålls i sammanträdesrummet Häggen, Lindhagensgatan 76. Övriga sammanträden hålls i Bolinderssalen, Hantverkargatan 2L.

Ärendet

Stadsdelsförvaltningen redovisade ärendet i ett tjänsteutlåtande daterat den 9 november 2016, dnr 1.1.-489-2016.

Stadsdelsnämnden ska besluta om tid och plats för sina sammanträden. Sammanträdena hålls på med undantag för ett sammanträde i januari och november på torsdagar. Sammanträdet den 2 januari är ett konstituerande sammanträde då stadsdelsnämnden utser social delegation. I november hålls sammanträdet på en tisdag med anledning av kommunfullmäktiges budgetdebatt. De flesta av sammanträdena börjar kl. 19.00 och föregås av en frågestund för allmänheten kl. 18.00. Föreslagna datum bygger på kommunstyrelsens tidsplan för när dokument som verksamhetsplaner verksamhetsberättelse, budgetunderlag samt tertialrapporter med delårsbokslut ska lämnas till kommunfullmäktige.

§ 17 Grönare Stockholm – Förslag till nya riktlinjer för planering, genomförande och förvaltning av stadens parker och naturområden – svar på remiss från kommunstyrelsen

Stadsdelsnämndens beslut

Stadsdelsnämnden beslutade att besvara remissen med förvaltningens tjänsteutlåtande.

Ärendet

Stadsdelsförvaltningen hade redovisat ärendet i ett tjänsteutlåtande daterat den 23 oktober 2016, dnr 1.5.3.-426-2016.

Förvaltningen anser att Grönare Stockholm ger en strategisk vägledning genom att tre övergripande mål beskrivs. Förvaltningen anser dock att målen behöver kompletteras med ett fjärde mål som beskriver visionen om hur Stockholmslandskapets karaktärsdrag och parkernas gröna kulturvärden ska förvaltas och utvecklas. Vidare saknar förvaltningen en beskrivning av vilka olika parkkaraktärer som finns i staden.

Förvaltningen anser att stadsdelsnämndernas parkplaners roll och betydelse som underlag för fackförvaltningarnas områdesplanering behöver lyftas fram tydligare.

Förvaltningen anser att det är angeläget att en strategisk samordningsgrupp bildas under ledning av stadsträdgårdmästaren. Styrgruppen för detta arbete bör enligt förvaltningen omfatta både fackförvaltningarnas förvaltningschefer och representanter från stadsdelsförvaltningarnas stadsdelsdirektörer.

Särskilt uttalande

Henrik Sjölander m.fl. (M) och Maria Johansson m.fl. (L) lämnade ett gemensamt uttalande. Kristin Jacobsson (C) och Emil Öberg (KD) instämde i uttalandet i form av ersättaryttrande.

Närhet till attraktiva parker och grönområden är en av de viktigaste och mest uppskattade stadskvaliteterna bland stockholmarna. Grönska i form av små och stora parker, naturområden och välutformade gatumiljöer med träd, fickparker, gröna väggar och tak gör staden mer inbjudande. Men det räcker inte att parker och grönområden bara finns till utan de kräver en väl genomtänkt utformning och omsorgsfull skötsel för att berika stadsbilden och bidra till en vackrare och mjukare stadsbild, ge skugga, fånga upp regnvatten, rena luft, gynna den biologiska mångfalden och skapa en säkrare trafikmiljö. Dessa frågor blir extra viktiga i en tid när Stockholm växer och ställer krav på att miljöfrågorna beaktas i ett tidigt skede i stadsplaneringen. Då ansvaret för att utveckla parker och naturområden delas mellan ett flertal nämnder och bolag behöver processer och ansvarsfördelning vara tydliga. Just detta är syftet med riktlinjerna för ett Grönare Stockholm.

Dessvärre skapar föreslagna riktlinjer knappast mer tydlighet. Riktlinjerna skapar snarare en allmän begreppsförvirring, inte minst i förhållande gentemot stadens miljöprogram och översiktsplan. Detta innebär tyvärr att riktlinjerna riskerar att bli odugliga i förhållande till sitt syfte, nämligen att skapa en tydlig vägledning. Vi kan inte acceptera att staden beslutar om riktlinjer som gör stadens miljöarbete mer komplicerat för stadens verksamheter. Riktlinjerna ska finnas för att beskriva hur staden ska arbeta för att nå de mål som finns i miljöprogrammet och översiktsplanen, inte skapa förvirring.

Givetvis krävs det också mer än övergripande riktlinjer för att förverkliga de positiva tankar som genomlyser dokumentet, det krävs även tillräckliga resurser. Stadens parker och grönområden behöver på många håll en upprustning, men det får inte ske på bekostnad av det löpande underhållet som vi upplevt sedan den rödgrönrosa majoriteten tog över ansvaret. Det finns många exempel på minskade ambitioner i stadsdelarna kring underhållet och inte kommer investeringarna göra det lättare med fler parker och grönytor att underhålla. Vi välkomnar den rödgrönrosa majoritetens treåriga investeringssatsning på grönstruktur men betonar att de stora utmaningarna ligger i att underhålla de parker och grönytor som redan finns.

§ 18 Förslag till program mot våld i nära relationer och hedersrelaterat våld och förtryck 2017–2020 – svar på remiss från kommunstyrelsen

Stadsdelsnämndens beslut

Stadsdelsnämnden beslutade att besvara remissen med förvaltningens tjänsteutlåtande.

Ärendet

Stadsdelsförvaltningen hade redovisat ärendet i ett tjänsteutlåtande daterat den 30 september 2016, dnr 1.5.1.-421-2016.

Förvaltningen anser att en helhetssyn och en likställighet är mycket viktig i arbetet mot våld i nära relationer och hedersrelaterat våld och förtryck. Förvaltningen anser att föreliggande förslag till program kan fylla en viktig funktion som ram och struktur för arbetet mot våld i nära relationer och hedersrelaterat våld och förtryck. Programmet kan även ge en eftersökt helhetssyn och likställigheten över staden.

Förslag till beslut

Ordförande Arvid Vikman m.fl. (S), Anders Ödmark m.fl. (MP) och Reijo Kittilä (V) föreslog att nämnden skulle besluta enligt förvaltningens förslag.

Henrik Sjölander m.fl. (M) och Maria Johansson m.fl. (L) föreslog att nämnden skulle besluta enligt ett förslag till beslut från Moderaterna och Liberalerna. Kristin Jacobsson (C) och Emil Öberg (KD) instämde i förslaget i form av ersätтарыttrande.

Beslutsgång

Ordföranden ställde förslagen mot varandra och fann att nämnden hade beslutat enligt förvaltningens förslag.

Reservation

Henrik Sjölander m.fl. (M) och Maria Johansson m.fl. (L) reserverade sig mot beslutet med hänvisning till sitt förslag:

Förslag till beslut

Kungsholmens stadsdelsnämnd beslutar att

1. delvis bifalla förvaltningens förslag, samt
2. i övrigt anföra följande:

Ett program mot våld i nära relationer och hedersrelaterat våld och förtryck är positivt och mycket välkommet. Att utsättas för våld och förtryck är en inskränkning på människors frihet och integritet. Varje individ har rätt att leva och bestämma över sitt eget liv. När denna rättighet inte upprätthålls är det samhällets ansvar att agera och säkerställa att de grundläggande värdena i samhället bejakas.

Det är dock förvånande att majoriteten inte strävar efter ett blocköverskridande samarbete, dels för att programmet ska vara gällande över mer än en mandatperiod, dels krävs ett samarbete för ett mer långsiktigt och hållbart arbete. Det faktum att kompetens från utomstående aktörer saknas i programmet är också bekymmersamt. Civilsamhällets organisationer, myndigheter och experters kompetens är ovärderliga och behövs i arbetet för att motverka våld och förtryck.

Då majoriteten inte heller gett uttryck för att handlingsplaner ska upprättas, efterfrågar vi konkretion, analys samt en genomförandeplan i programmet. Till exempel måste begreppet ”behov” vid stödinsatser brytas ner, så att det blir tydligt både vem eller vilka som utgör hot och de risk- och sårbarhetsfaktorer som finns för den utsatte.

Det handlar även om att problematisera utmaningarna i Stockholms ytterstadsområde. Ett systematiskt förtryck av kvinnor är vanligt förekommande i områdena och därtill föreligger ett socioekonomiskt utanförskap. Unga kvinnor blir offer för hederskulturen, men även pojkar blir både förövare och offer när då de tvingas upprätthålla hedersnormer. Kvinnor och män som söker en fristad i Sverige ska inte mötas av samma förtryck som de en gång flydde ifrån.

Våld i nära relationer och hedersrelaterat våld och förtryck är något som kan drabba människor av olika könsidentitet, i alla åldrar och oavsett funktionsförmåga.

Kvinnor med funktionsnedsättning är i minst lika hög grad som kvinnor utan funktionsnedsättning utsatta för våld eller hot om våld. I programmet nämns visserligen personer med funktionsnedsättning, men ej som kvinnor och män. Denna ofta förekommande avsexualisering är en viktig förklaring till att dessa brott många gånger tar längre tid att upptäcka, till den okunskap som fortfarande finns inom rättsväsendet samt till att det tar längre tid för kvinnor med funktionsnedsättning att ta sig ur en våldsamt, destruktiv relation.

Även om våldet oftast utövas av män och det oftast är kvinnor som drabbas är det viktigt att inte fastna i det normtänkande i arbetet med att hjälpa dem som utsätts. Därför är det viktigt att ett program som detta genomsyras av normkritiskt tänkande. Vi saknar tydlighet kring detta i programmet. Även om programmet nämner män som utsätts för våld i nära relationer och unga män som utsätts för hedersrelaterat våld är det inte tillräckligt tydligt och genomsyrar inte programmet på det sätt som det borde. Det bör också stå att ”pojkar och män” kan utsättas för hedersrelaterat våld och förtryck. Vi kan dessutom konstatera att i listan över referenslitteratur finns inget av den forskning kring män som utsätts för våld i nära relationer som har gjorts, till exempel på Göteborgs och Uppsala universitet. Vi noterar också att det inte någonstans i målen står att människor som har utsatts för våld i nära relationer ska få det stöd de behöver oavsett könsidentitet.

Vi saknar fördjupning i vad psykiskt våld är, hur det kan ta sig i uttryck, hur det kan drabba och framför allt frågan om hur svårt det är att förklara och lagföra. Vi saknar förslag på hur civilsamhället ska kunna vara en del av arbetet mot våld i nära relationer och hedersrelaterat våld och förtryck.

**Kungsholmens
stadsdelsförvaltning**
Administrativa avdelningen

Lindhagensgatan 76
Box 49039, 100 28 Stockholm
Telefon 08-508 08 000
Växel 08-508 08 000
stockholm.se

Risk - och sårbarhetsfaktorer exempelvis ekonomi, psykisk hälsa, barn som går i skola måste även tydliggöras i programmet, samt hotbild. Vi konstaterar även att vissa mål har onödigt lång genomförandetid,

---

exempelvis när det handlar om flerspråkig information på stadens webbplats till barn och vuxna som är utsatta för hedersrelaterat våld och förtryck.

Vi hoppas att majoriteten bjuder in Alliansen för samtal kring hur vi förbättrar programmet enligt ovanstående. Då kan vi få till stånd en blocköverskridande överenskommelse för att säkerställa det långsiktiga arbetet mot våld i nära relationer och hedersrelaterat våld och förtryck i Stockholms stad.

Ersätтарыttrande

Kristin Jacobsson (C) och Emil Öberg (KD) instämde i Moderaternas och Liberalernas reservation i form av ersätтарыttrande.

§ 19 Reviderat program för kvalitetsutveckling – svar på remiss från kommunstyrelsen

Stadsdelsnämndens beslut

Stadsdelsnämnden beslutade att besvara remissen med förvaltningens tjänsteutlåtande.

Ärendet

Stadsdelsförvaltningen hade redovisat ärendet i ett tjänsteutlåtande daterat den 15 november 2016, dnr 1.5.1.-357-2016.

Program för kvalitetsutveckling är ett viktigt dokument då det anger ramarna för ett långsiktigt och stadsövergripande kvalitetsarbete. Programmet tar upp flera viktiga kvalitetsaspekter som ledning och styrning, struktur för uppföljning, dialog med brukarna, hur chefer skapar förståelse och delaktighet i kvalitetsarbetet, samt olika aspekter på kvalitetsutveckling.

Samtliga nämnder och styrelser i staden ska arbeta utifrån programmet. Programmet lyfter även i olika sammanhang verksamheter som drivs på entreprenad åt staden, upphandlad verksamhet och enskilt drivna verksamheter, men det framkommer inte tydligt om de berörs av delar av programmet eller programmet i sin helhet. Det är viktigt att stockholmarna vet vad de kan förvänta sig av den service och de tjänster som staden levererar. Därav bör samtlig upphandlad verksamhet omfattas av programmet alternativt att det tydliggörs vilka delar som omfattas.

§ 20 Anmälningssärenden

- Balanslista över inkomna och upprättade ärenden.
- Anmälan av tjänstemannabeslut.
- Anmälan av inkomna skrivelser och protokoll.
- Anmälan av inkommen remiss – Motion (2016:96) om att tillåta bar trucks i Stockholms stad, dnr 1.5.3.-471-2016.
- Anmälan av inkommen remiss – Ny översiktsplan för Stockholm, dnr 1.5.3.-534-2016.
- Protokoll från sammanträde med pensionärsrådet den 9 november 2016.
- Protokoll från sammanträde med förvaltningsgruppen den 13 oktober 2016.

§ 21 Stadsdelsnämndens frågor, skrivelser och rapporter

- Maria Johansson m.fl. (L) lämnade skrivelse om snöröjning. Stadsdelsnämnden överlämnade skrivelsen till förvaltningen för beredning. Kristin Jacobsson (C) instämde i skrivelsen i form av ersättaryttrande. Dnr 1.1.-538-2016.
- Henrik Sjölander m.fl. (M) lämnade skrivelse om snöröjning och halkbekämpning. Stadsdelsnämnden överlämnade skrivelsen till förvaltningen för beredning. Dnr 1.1.-539-2016.
- Jan-Åke Porseryd (S) ställde fråga om planeringen för Mariebergssområdet. Förvaltningen återkommer med redovisning.

§ 22 Information från stadsdelsförvaltningen

- Stadsdelsdirektör Ann-Christine Jenvén informerade om att hon slutar sitt uppdrag vid årsskiftet för att övergå till motsvarande befattning vid Södermalms stadsdelsförvaltning.